

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Θέμα : Συγκεφαλαιωτική έκθεση της Συνόδου ολομέλειας
- Βρυξέλλες, 3 και 4 Οκτωβρίου 2002

I. ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνόδου υπογραμμίζοντας ότι η Συνέλευση εισέρχεται πλέον σε κρίσιμη φάση, διότι τα συμπεράσματα της συζήτησης της ολομέλειας σχετικά με τις συστάσεις των ομάδων θα αποτελέσουν τα θεμέλια για την οικοδόμηση του τελικού προϊόντος.

Οι συστάσεις που θα εγκριθούν από την ολομέλεια θα καταγραφούν. Εκείνες ως προς τις οποίες αποκλίνουν οι απόψεις θα εξετασθούν αργότερα από το Προεδρείο, το οποίο θα υποβάλει εν συνεχεία προτάσεις προς συμβιβασμό των απόψεων.

1. Η νομική προσωπικότητα της Ένωσης

- συζήτηση σχετικά με την έκθεση της ομάδας ΙΙΙ υπό την προεδρία του κ. G. Amato
(έγγρ. CONV 305/02)

Η Ομάδα εργασίας υπό τον Αντιπρόεδρο AMATO είχε την εντολή να εξετάσει:

- τις συνέπειες της ρητής αναγνώρισης της νομικής προσωπικότητας της Ένωσης
- τις συνέπειες της συγχώνευσης αυτής της ενιαίας νομικής προσωπικότητας με αυτήν της Κοινότητας
- τις επιπτώσεις για την απλούστευση των συνθηκών.

Τα κυριότερα σημεία της τελικής έκθεσης (CONV 305/02), για την οποία σημειώθηκε ευρύτατη συναίνεση στο πλαίσιο της ομάδας (μόνο ένα μέλος διαφώνησε), παρουσιάστηκαν ενώπιον της Συνέλευσης από τον πρόεδρό της, καθώς και από τον πρόεδρο της ομάδας εργασίας. Τριάντα επτά μέλη της Συνέλευσης έλαβαν μέρος στη συζήτηση που επηκολούθησε (πρβ. κατάλογο του παραρτήματος).

Η γενική συζήτηση οδήγησε σε ευρεία συναίνεση υπέρ της ρητής καταχώρησης της νομικής προσωπικότητας της Ένωσης στη νέα συνταγματική συνθήκη. Επιπλέον, η νομική αυτή προσωπικότητα θα είναι «ενιαία», πράγμα που σημαίνει ότι υποκαθίσταται στις νομικές προσωπικότητες των υφιστάμενων οργανώσεων. Δεν θα πρόκειται επομένως για νομική προσωπικότητα η οποία αντιπαρατίθεται προς τις υπάρχουσες νομικές προσωπικότητες. Στη συνάρτηση αυτή, ορισμένα μέλη της Συνέλευσης επισήμαναν το γεγονός ότι με μία ενιαία νομική προσωπικότητα, η δράση της Ένωσης θα μπορέσει να γίνει πιο ορατή και αποτελεσματική στη διεθνή σκηνή. Αυτό θα συμβάλει επίσης στην καλύτερη ταύτιση των πολιτών με την Ένωση.

Διαμορφώθηκε επίσης σε μεγάλο βαθμό ο προσανατολισμός να αναγνωρισθεί ότι η συγχώνευση των νομικών προσωπικοτήτων ανοίγει το δρόμο για τη συγχώνευση των συνθηκών σε ένα ενιαίο κείμενο, πράγμα το οποίο θα συμβάλει στη μελλοντική τους απλοποίηση. Το ενιαίο αυτό κείμενο θα μπορούσε να αποτελείται από δύο μέρη : το πρώτο θα αντιστοιχεί στο βασικό μέρος που θα περιλαμβάνει διατάξεις συνταγματικής φύσεως, ενώ το δεύτερο θα περιέχει κυρίως τις πολιτικές ορισμένα μέλη της Συνέλευσης τόνισαν ότι η συγχώνευση των συνθηκών θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη συνθήκη EYPATOM. Άλλοι επισήμαναν ότι ένα σύστημα το οποίο προβλέπει διαφορετικές διαδικασίες επικύρωσης θα δημιουργούσε προβλήματα και χρήζει μεγαλύτερης εξέτασης.

Οδηγούμενοι από την αυτή επιθυμία απλούστευσης των συνθηκών και της συνταγματικής αρχιτεκτονικής της Ένωσης, μία πλειοψηφία των μελών της Συνέλευσης παραδέχεται ότι, καίτοι ούτε η συγχώνευση των νομικών προσωπικοτήτων ούτε η συγχώνευση των συνθηκών δεν συνεπάγεται εφ' εαυτής της συγχώνευση των «πυλώνων», θα ήταν αναχρονιστικό να διατηρηθεί η σημερινή παρουσίαση της διάρθρωσης σε «πυλώνες». Η κατάργησή της θα επέτρεπε αντιθέτως την πιο συστηματική αναδιοργάνωση των συνθηκών. Μία τέτοια συγχώνευση δεν συνεπάγεται εφ' εαυτής ότι οι διαδικασίες απόφασης θα είναι ενιαίες. Οι ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν τους δύο σημερινούς «διακυβερνητικούς» λεγόμενους πυλώνες (ΚΕΠΠΑ και συνεργασία επί ποινικών υποθέσεων) μπορούν να διατηρηθούν εφόσον έτσι αποφασίσει η Συνέλευση.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης υπογραμμίσθηκε ότι η ρητή αναγνώριση της νομικής προσωπικότητας της Ένωσης δεν συνεπάγεται άλλωστε, αφ' εαυτής, οιαδήποτε μεταβολή της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών. Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης υπενθύμισαν εν προκειμένω ότι η πρακτική των μικτών συμφωνιών θα πρέπει να συνεχίσει να εφαρμόζεται κάθε φορά που μία συμφωνία εμπίπτει ταυτόχρονα στην αρμοδιότητα της Ένωσης και σε αυτών των κρατών μελών.

Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης συμφώνησαν επίσης με την κατάργηση των διαδικασιών εθνικής επικύρωσης ή των δημοψηφισμάτων που αφορούν συμφωνίες της Ένωσης, ήδη συναφθείσες από το Συμβούλιο. Ετάχθησαν εν προκειμένω υπέρ της τροποποίησης του άρθρου 24 ΣΕΕ, όπως προτείνεται στην έκθεση της ομάδας εργασίας. Ένα μέλος της Συνέλευσης διευκρίνισε ωστόσο, στο πλαίσιο αυτό, ότι θα μπορούσε να γίνει αναφορά στην «εποικοδομητική αποχή», όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 ΣΕΕ.

Άλλα μέλη της Συνέλευσης εξέτασαν άλλες συστάσεις τεχνικής φύσεως που υποβλήθηκαν από την ομάδα εργασίας, ιδίως ως προς ορισμένα θέματα που αφορούν τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη των διεθνών συμφωνιών καθώς και, με γενικότερο τρόπο, την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης.

Ως προς το θέμα αυτό τονίστηκε ότι το γεγονός ότι η Ένωση θα διαθέτει ενιαία νομική προσωπικότητα θα πρέπει να μεταφράζεται σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην εξωτερική της δράση. Ορισμένα μέλη της Συνέλευσης εν τούτοις επέμειναν ότι τα στοιχεία ΚΕΠΠΑ θα πρέπει να παραμείνουν πλήρως διακυβερνητικά.

Άλλοι ετάχθησαν υπέρ της συγχώνευσης σε ένα μόνο πρόσωπο των αξιωμάτων του Υπατου Εκπρόσωπου και του Επιτρόπου που είναι αρμόδιος για τις εξωτερικές σχέσεις. Στο πλαίσιο αυτό, προσεγγίστηκε επίσης το θέμα της αναδιοργάνωσης του υπεύθυνου προσωπικού και των κινδύνων αλληλεπικάλυψης.

Αναφέρθηκε επίσης το ζήτημα της εκπροσώπησης της Ένωσης σε διεθνείς οργανισμούς. Πολλά μέλη της Συνέλευσης τόνισαν την ανάγκη ενιαίας εκπροσώπησης. Ένα μέλος τόνισε ωστόσο ότι η Ένωση θα πρέπει να επιχειρεί να καταλήγει σε κοινές θέσεις, χωρίς όμως να πρέπει πάντα να μιλά «με μία φωνή».

Αναφέρθηκε επίσης ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και η γνωμοδότησή του θεωρήθηκε ουσιαστική από τα μέλη της Συνέλευσης που έλαβαν το λόγο επί του σημείου αυτού. Ορισμένα μέλη πρότειναν, εν προκειμένω, να πρέπει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να αποφαινεται επί των διεθνών αυτών συμφωνιών, βάσει της διαδικασίας σύμφωνης γνώμης.

Ο δυνάμει του άρθρου 300 παράγρ. 6 ΣΕΚ εκ των προτέρων «ex ante» δικαστικός έλεγχος έγινε αποδεκτός από ορισμένα μέλη της Συνέλευσης, προτάθηκε όμως να εξετασθούν διεξοδικότερα η αρχή και οι ενδεχόμενες διαδικασίες ενός δικαστικού ελέγχου «εκ των υστέρων».

Τέλος, οι διαδικασίες που προβλέπονται στην έκθεση της ομάδας εργασίας όσον αφορά τη διαπραγμάτευση των διεθνών συμφωνιών εν γένει έγιναν ευνοϊκά δεκτές, όμως ορισμένοι πιστεύουν ότι τα θέματα αυτά χρήζουν ακόμη μελέτης στο πλαίσιο της ομάδας «εξωτερική δράση». Όταν ολοκληρώθηκε η συζήτηση, ο Πρόεδρος διατύπωσε τα ακόλουθα συμπεράσματα :

- υπάρχει ευρύτατη συναίνεση στο πλαίσιο της Συνέλευσης υπέρ της ρητής απόδοσης νομικής προσωπικότητας στην Ένωση στη νέα συνταγματική συνθήκη,
- η νομική αυτή προσωπικότητα θα είναι «ενιαία», πράγμα που σημαίνει ότι υποκαθίσταται στις νομικές προσωπικότητες των υπαρχουσών οργανώσεων,
- έγινε επίσης δεκτό, με ευρεία συναίνεση, το ενδεχόμενο η συγχώνευση των νομικών προσωπικοτήτων να οδηγήσει στη συγχώνευση των συνθηκών σε ένα ενιαίο κείμενο, πράγμα το οποίο οπωσδήποτε θα συνέβαλε στη μελλοντική τους απλοποίηση. Το ενιαίο αυτό κείμενο θα μπορούσε να αποτελείται από δύο μέρη, εκ των οποίων το πρώτο θα αντιστοιχεί στο βασικό μέρος το οποίο θα περιέχει τις συνταγματικές φύσεως διατάξεις,
- με την αυτή μέριμνα απλοποίησης, μία ισχυρή πλειοψηφία των μελών της Συνέλευσης αναγνώρισε ότι, καίτοι ούτε η συγχώνευση των νομικών προσωπικοτήτων ούτε η συγχώνευση των συνθηκών συνεπάγεται αφ' εαυτής τη συγχώνευση των σημερινών «πυλώνων», θα ήταν αναχρονιστικό να διατηρηθεί η σημερινή παρουσίαση της δομής «κατά πυλώνες». Συνεπώς θα μπορούσε να γίνει αναδιοργάνωση των σημερινών συνθηκών σε μία ενιαία συνθήκη, αλλά θα μπορούσαν να διατηρηθούν ειδικές διαδικασίες (ιδίως σε θέματα ΚΕΠΠΑ), εάν η Συνέλευση προσανατολιζόταν προς αυτή την κατεύθυνση.

- άλλες συστάσεις τέλος, πιο τεχνικής φύσεως, οι οποίες περιέχονται στην έκθεση της ομάδας εργασίας, έχουν εξετασθεί και θα μελετηθούν διεξοδικότερα από την ομάδα «εξωτερική δράση».
2. - **Παρουσίαση υπό του κ. Vitorino της πορείας των εργασιών της Ομάδας II για το χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων**
- **Παρουσίαση υπό της κας Stuart της πορείας των εργασιών της Ομάδας IV σχετικά με το ρόλο των Εθνικών Κοινοβουλίων**

Η Συνέλευση παρακολούθησε προφορική παρουσίαση των εργασιών των δύο αυτών ομάδων, οι οποίες θα υποβάλουν τις εκθέσεις τους κατά την επόμενη σύνοδο.

3. Προτάσεις που υπέβαλαν στο Προεδρείο η κα Van Lancker, ο κ. Voggenhuber, η κα Kaufmann και άλλα μέλη της Συνέλευσης.

Ο Πρόεδρος επέστησε την προσοχή της Συνέλευσης προς τις προτάσεις που υπέβαλαν τρία από τα μέλη της, με την υποστήριξη και άλλων μελών. Με τις προτάσεις αυτές ζητείται η διεξαγωγή συζήτησης εν ολομелεία σχετικά με το θέμα μίας «κοινωνικής Ευρώπης», καθώς και η δημιουργία ομάδας εργασίας για το αυτό ζήτημα.

Τα μέλη που υπέβαλαν τις προτάσεις, και διάφοροι υποστηρικτές τους, υπογράμμισαν τη σημασία της συμπερίληψης κοινωνικών στόχων στη Συνταγματική Συνθήκη. Καίτοι με το θέμα αυτό έχουν ασχοληθεί εν μέρει τόσο η ομάδα «Οικονομική Διακυβέρνηση», όσο και η ομάδα «Χάρτης», απαιτείται η διεξαγωγή ουσιαστικής συζήτησης, τόσο εν ολομелεία όσο και στο πλαίσιο ειδικής ομάδας εργασίας.

Ένα μέλος της Συνέλευσης υποστήριξε ότι δεν πρέπει να γίνουν δεκτές οι προτάσεις αυτές, ισχυριζόμενο ότι η εντολή της Συνέλευσης ουσιαστικά καλύπτει συνταγματικά και διαρθρωτικά θέματα· θα πρέπει να αποφύγει συζητήσεις επί του περιεχομένου συγκεκριμένων τομέων πολιτικής. Άλλο μέλος υπενθύμισε ότι εκκρεμούν αιτήματα για τη σύσταση άλλων ομάδων εργασίας, ιδίως για περιφερειακά ζητήματα.

Ο Πρόεδρος υπογράμμισε ότι δεν θα πρέπει να διαψευσθούν οι υψηλές προσδοκίες στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής. Η Συνταγματική Συνθήκη θα πρέπει να ορίσει τους στόχους της Ένωσης σε αυτόν τον τομέα, δεν εναπόκειται όμως στη Συνέλευση να συζητά αναλυτικά επιλογές πολιτικής. Ο Πρόεδρος είπε ότι το Προεδρείο είχε εξετάσει την πρόταση, και πρότεινε να διευρυνθεί, ούτως ώστε να καλύψει και κοινωνικά θέματα, η συζήτηση κατά την ολομέλεια του Νοεμβρίου σχετικά με την έκθεση από την ομάδα οικονομικής διακυβέρνησης και να ληφθεί απόφαση, με βάση τη συζήτηση αυτή, σχετικά με τη σύσταση ειδικής ομάδας. Οι υποβάλλοντες τις προτάσεις συμφωνώντας με την προσέγγιση αυτή, τις απέσυραν.

4. Η επικουρικότητα

- έκθεση σχετικά με την έκθεση της Ομάδας I υπό την προεδρία του κ. Mendez de Vigo
(έγγρ. CONV 286/02)

Ως εισαγωγή στη συζήτηση, ο κ. Valéry Giscard d'Estaing, Πρόεδρος της Συνέλευσης, υπενθύμισε ότι τα συμπεράσματα των Συνόδων Κορυφής της Νίκαιας και του Λάκεν ανέθεταν ρητά στη Συνέλευση να επινοήσει μηχανισμούς ελέγχου της αρχής της επικουρικότητας. Οι εν λόγω μηχανισμοί ή διαδικασίες δεν θα πρέπει ούτε να επιβραδύνουν τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων ούτε να επιτρέπουν την παρακώλυσή τους. Είναι «λεπτή η εξεύρεση» της επιζητούμενης ισορροπίας.

Ο Πρόεδρος της ομάδας εργασίας κ. Inigo Mendez de Vigo, παρουσίασε τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η ομάδα και τα οποία περιέχονται στο έγγραφο CONV 286/02. Υπογράμμισε ότι η έκθεση αυτή συγκέντρωσε συναίνεση στο πλαίσιο της ομάδας. Παρουσίασε το σκεπτικό των μελών της ομάδας τα οποία εξέτασαν ορισμένες προτάσεις πριν τις απορρίψουν τελικά. Ενέμεινε στους «χρυσούς κανόνες» τους οποίους συνήγαγε η ομάδα και οι οποίοι την καθοδήγησαν στο συλλογισμό της : να μη δημιουργηθεί νέο θεσμικό όργανο, να μην παραταθεί ή παρεμποδισθεί η νομοθετική διαδικασία. Ο κ. Mendez de Vigo υπογράμμισε επίσης τον καινοτόμο χαρακτήρα των προτάσεων της ομάδας οι οποίες δίνουν για πρώτη φορά τη δυνατότητα στα εθνικά κοινοβούλια να παρεμβαίνουν άμεσα στη νομοθετική διαδικασία.

Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές, η ομάδα προτείνει :

- να ενισχύσει η Επιτροπή την αιτιολόγηση των νομοθετικών της προτάσεων με την προσθήκη ενός αναλυτικού δελτίου «επικουρικότητας», το οποίο θα περιέχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις των προτάσεων και τον ενδεχόμενο αντίκτυπο που θα έχουν στην νομοθεσία των κρατών μελών,
- εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων κάθε εθνικό Κοινοβούλιο (κάθε Σώμα Αντιπροσώπων σε περίπτωση Κοινοβουλίου με δύο Σώματα Αντιπροσώπων), έχει τη δυνατότητα ενεργοποίησης ενός μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης, τη δυνατότητα δηλαδή να απευθύνει αιτιολογημένη γνώμη στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα στην οποία θα διατυπώνει τους φόβους του όσον αφορά ενδεχόμενη παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας. Σε περίπτωση που εν τρίτον των εθνικών Κοινοβουλίων απευθύνει μία τέτοια γνώμη, η Επιτροπή θα είναι υποχρεωμένη να επανεξετάσει την πρότασή της. Μετά από την επανεξέταση αυτή, θα μπορούσε να αποφασίσει να διατηρήσει, να τροποποιήσει ή να αποσύρει την πρόταση.

- τα εθνικά κοινοβούλια τα οποία θα έχουν κάνει χρήση του εν λόγω μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης θα έχουν τη δυνατότητα, μετά την ολοκλήρωση της νομοθετικής διαδικασίας, να προσφύγουν στο Δικαστήριο λόγω παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας.

Πενήντα δύο μέλη της Συνέλευσης έλαβαν μέρος στη συζήτηση που επηκολούθησε (πρβ. κατάλογο του παραρτήματος). Οι παρεμβάσεις τους μπορούν να συγκεντρωθούν γύρω από τα ακόλουθα θέματα ή σημεία :

- α) ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας κατά το στάδιο της προετοιμασίας της νομοθετικής πράξης :
 - Οι λίγες παρεμβάσεις που έγιναν επί των προτάσεων της ομάδας σε αυτόν τον τομέα είχαν κυρίως επιδοκιμαστικό χαρακτήρα, ιδίως δε όσον αφορά την ενίσχυση των υποχρεώσεων αιτιολόγησης. Το θέμα του πλαισίου στο οποίο θα πρέπει να συζητείται το ετήσιο πρόγραμμα της Επιτροπής έδωσε επίσης λαβή για ορισμένα ερωτήματα, δεδομένου ότι διάφορα μέλη της Συνέλευσης θεωρούν ότι, σε περίπτωση που δημιουργηθεί Συνέδριο των λαών, μία τέτοια συζήτηση θα μπορούσε να λαμβάνει χώρα ενώπιόν του.
- β) Θέσπιση «μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης» και τρόποι λειτουργίας του :

Η πρόταση αυτή συγκέντρωσε τις περισσότερες παρεμβάσεις των μελών της Συνέλευσης. Τα ακόλουθα σημεία τροφοδότησαν ιδιαίτερα τη συζήτηση :

- Απευθείας διαβίβαση των νομοθετικών προτάσεων στα Εθνικά Κοινοβούλια και αρχή ενός πολιτικού μηχανισμού : τα περισσότερα μέλη της Συνέλευσης συμφώνησαν με τις προτάσεις αυτές. Χαιρέτισαν τον καινοτόμο χαρακτήρα της πρότασης αυτής η οποία, για πρώτη φορά στην ιστορία της ευρωπαϊκής οικοδόμησης, συνδέει τα Εθνικά Κοινοβούλια με την ευρωπαϊκή νομοθετική διαδικασία. Συμμερίστηκαν επίσης την άποψη της ομάδας εργασίας και του προέδρου της σύμφωνα με την οποία τα Εθνικά Κοινοβούλια δεν θα πρέπει να γίνουν συνομοθέτες και κατ'επέκταση να διαθέτουν τη δυνατότητα παρεμπόδισης ή επιβράδυνσης της νομοθετικής διαδικασίας.

Εν τούτοις, ορισμένα μέλη της Συνέλευσης αμφισβήτησαν τη χρησιμότητα του προταθέντος μηχανισμού και εξέφρασαν το φόβο μήπως, στην πράξη, τεθεί σε αμφισβήτηση το δικαίωμα πρωτοβουλίας της Επιτροπής ή μήπως αναπτυχθεί κάποια

δυσπιστία ως προς αυτό. Ακούστηκαν εναλλακτικές προτάσεις όπως η δημιουργία διαιτητικού οργάνου, ανεξάρτητου από κάθε εξουσία και του οποίου οι γνώμες δεν θα ήταν δεσμευτικές. Έγινε επίσης η πρόταση να εξασφαλίζεται συλλογικά από τα Κοινοβούλια ο έλεγχος της επικουρικότητας, παραδείγματος χάρη μέσω ενός Συνεδρίου ή της COSAC (Διάσκεψη των επιτροπών ευρωπαϊκών υποθέσεων), ενδεχομένως ανανεωμένης.

- Αναλογικότητα : διάφορα μέλη της Συνέλευσης εξέφρασαν απογοήτευση για το γεγονός ότι δεν προβλέπεται επίσης έλεγχος για την αρχή της αναλογικότητας, της αυτής φύσεως και του αυτού βαθμού με τον έλεγχο της αρχής της επικουρικότητας.
- Κοινοβούλια αποτελούμενα από δύο σώματα αντιπροσώπων : τα μέλη της Συνέλευσης ήταν διχασμένα ως προς την κατάσταση των κρατών μελών που διαθέτουν Κοινοβούλιο αποτελούμενο από δύο σώματα αντιπροσώπων. Μερικά έκριναν ότι εν τοιαύτη περιπτώσει καθένα από τα Σώματα Αντιπροσώπων θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να ενεργοποιεί τον μηχανισμό έγκαιρης προειδοποίησης και, σε μεταγενέστερο στάδιο, να προσφεύγει στο Δικαστήριο για το λόγο ότι, στα κράτη μέλη στα οποία υπάρχουν δύο Σώματα Αντιπροσώπων, το δεύτερο Σώμα, λόγω της σύνθεσής του, αντιπροσωπεύει διαφορετική έκφραση της εθνικής εκπροσώπησης (περιφέρειες, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης), η οποία θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπ' όψιν. Σύμφωνα με άλλα μέλη της Συνέλευσης, η έννοια του Κοινοβουλίου πρέπει να νοείται ως συμπεριλαμβάνουσα αμφότερα τα Σώματα Αντιπροσώπων στις χώρες όπου ισχύει αυτό το σύστημα. Άλλοι πάλι πρότειναν να αποφασίζουν τα κράτη μέλη αν το δικαίωμα ενεργοποίησης του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης θα ανήκει στο κάθε Σώμα Αντιπροσώπων ή στα δύο μαζί.
- Όριο ενός τρίτου : ορισμένα μέλη της Συνέλευσης αμφέβαλαν για την καταλληλότητα του ορίου του ενός τρίτου των Εθνικών Κοινοβουλίων που προβλέπεται στην πρόταση της ομάδας και οδηγεί στην υπό της Επιτροπής επανεξέταση της πρότασής της.
- Διασύνδεση μεταξύ του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης και της προσφυγής στο Δικαστήριο : διάφορα μέλη της Συνέλευσης διερωτήθηκαν αν είναι σκόπιμη αυτή η διασύνδεση. Πιστεύουν ότι υπάρχει ο κίνδυνος να παροτρυνθούν τα Εθνικά Κοινοβούλια να κάνουν καταχρηστική χρήση του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης, με μόνο σκοπό να διατηρήσουν το δικαίωμα της εκ των υστέρων προσφυγής στο Δικαστήριο. Άλλοι ισχυρίστηκαν επίσης ότι ένα κείμενο, το οποίο κατά την υποβολή του ήταν σύμφωνο με την αρχή της επικουρικότητας, θα μπορούσε να μην είναι πλέον σύμφωνο με την αρχή αυτή κατά το τέλος της νομοθετικής διαδικασίας. Τα Κοινοβούλια δεν θα είχαν σε αυτήν την περίπτωση δυνατότητα προσφυγής στο Δικαστήριο.

Άλλα μέλη της Συνέλευσης έκριναν ότι πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στην αίσθηση ευθύνης των Εθνικών Κοινοβουλίων, υπενθύμισαν δε επίσης ότι η υποχρέωση αιτιολόγησης των γνωμών που εκδίδουν αποτελεί εγγύηση της σοβαρότητας των Εθνικών Κοινοβουλίων. Από την άλλη, πρέπει να προτιμηθεί ο πολιτικός μηχανισμός και να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος επιβάρυνσης του Δικαστηρίου.

γ) Ο δικαστικός έλεγχος της αρχής της επικουρικότητας.

Η ανάγκη πρόβλεψης δικαστικού ελέγχου της αρχής της επικουρικότητας έχει γίνει δεκτή από την πλειοψηφία των παρεμβαινόντων, όμως οι απόψεις είναι πιο διχασμένες όσον αφορά το ποιος πρέπει να έχει δικαίωμα προσφυγής στο Δικαστήριο σε περίπτωση παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας.

- Προκειμένου για τα Εθνικά Κοινοβούλια, μία μερίδα των μελών της Συνέλευσης ετάχθη υπέρ του να τους χορηγηθεί δικαίωμα προσφυγής, δεδομένου ότι σε περίπτωση που η αρχή της επικουρικότητας δεν τηρείται από τα θεσμικά όργανα, είναι οι αρμοδιότητες των κοινοβουλίων που τίγονται κατά κύριο λόγο. Άλλοι αναφέρθηκαν στον κίνδυνο διάσπασης της αρχής της ομοφωνίας του κράτους, εάν επιτραπεί αυτή η προσφυγή.
- Όσον αφορά τη χορήγηση δικαιώματος προσφυγής στο Δικαστήριο σε άλλες συνταγματικές ενότητες με νομοθετικές αρμοδιότητες (περιφέρειες ως επί το πλείστον), μία μεγάλη μερίδα των μελών της Συνέλευσης ετάχθη κατά της δυνατότητας αυτής, θεωρώντας ότι η Συνέλευση δεν πρέπει να παρέμβει στο ιδιαίτερο συνταγματικό καθεστώς κάθε κράτους και ότι εναπόκειται στο ίδιο το κράτος να θεσπίσει τους εσωτερικούς μηχανισμούς συμμετοχής των εδαφικών ενοτήτων με νομοθετική αρμοδιότητα. Όπως σημειώθηκε άλλωστε, χάρη στη δυνατότητα προσφυγής στο Δικαστήριο της Επιτροπής των Περιφερειών και, ενδεχομένως, των Σωμάτων Αντιπροσώπων των Εθνικών Κοινοβουλίων τα οποία έχουν εδαφική συνιστώσα, θα πρέπει να είναι δυνατή η επίκληση, ενώπιον του Δικαστηρίου, των προβλημάτων που απασχολούν τις εδαφικές αυτές ενότητες. Άλλα μέλη της Συνέλευσης, πάλι, υποστήριξαν τη δυνατότητα αυτή.

Τέλος, ορισμένα μέλη της Συνέλευσης θα ήθελαν ο δικαστικός έλεγχος της αρχής της επικουρικότητας να διενεργείται από όργανο πολιτικού/δικαστικού χαρακτήρα, εντός σύντομης προθεσμίας, μεταξύ του χρόνου έκδοσης της πράξης και της έναρξης ισχύος της, όπως συμβαίνει με τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων σε ορισμένα κράτη μέλη.

Όταν ολοκληρώθηκε η συζήτηση, ο Πρόεδρος εξέφρασε την ικανοποίησή του για τον έντονο ρυθμό και την ποιότητά της και διατύπωσε τα ακόλουθα συμπεράσματα :

- υπάρχει συναίνεση για την καλύτερη εκτίμηση της αρχής της επικουρικότητας,
- υπάρχει σχεδόν γενική συμφωνία ως προς την ανάγκη εισαγωγής βελτιώσεων, τόσο κατά την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα (Επιτροπή, Συμβούλιο, Κοινοβούλιο), όσο και για τον έλεγχό της, καθώς επίσης και ως προς το γεγονός ότι οι βελτιώσεις αυτές δεν πρέπει να επιμηκύνουν, να επιβραδύνουν ή να παρεμποδίζουν την νομοθετική διαδικασία,
- επεφυλάχθη ως επί το πλείστον ευνοϊκή υποδοχή στις προτάσεις της ομάδας εργασίας που αφορούν την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας από τα θεσμικά όργανα που συμμετέχουν στην νομοθετική διαδικασία, ιδίως δε στις προτάσεις που αποσκοπούν στην καλύτερη αιτιολόγηση κάθε νέας νομοθετικής πρότασης της Επιτροπής με την προσθήκη ενός αναλυτικού δελτίου «επικουρικότητας», το οποίο θα περιέχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις της πρότασης και τον αντίκτυπο που θα έχει ενδεχομένως, στην νομοθεσία των κρατών μελών,
- προκειμένου για τον έλεγχο της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας, υπάρχει ευρυτάτη συμφωνία στο πλαίσιο της Συνέλευσης ότι ο έλεγχος αυτός πρέπει να έχει χαρακτήρα κυρίως πολιτικό, χωρίς να αποκλείεται ωστόσο η δυνατότητα δικαστικού ελέγχου στο τέλος της διαδικασίας,
- πολυάριθμα μέλη της Συνέλευσης φρονούν ότι στον έλεγχο αυτό τον πρώτο λόγο πρέπει να έχουν τα εθνικά Κοινοβούλια διότι ευρίσκονται στο όριο των αρμοδιοτήτων. Ο Πρόεδρος επέστησε την προσοχή στο γεγονός ότι ο προτεινόμενος μηχανισμός συνιστά σημαντική καινοτομία στη θεσμική οργάνωση στο βαθμό που καθιερώνει ένα σύνδεσμο μεταξύ των εθνικών κοινοβουλίων και της Ένωσης, αλλά ότι δεν πρέπει να θεωρηθεί ως εξασθένιση των θεσμικών οργάνων διότι δεν αποδίδει στα εθνικά Κοινοβούλια ρόλο συννομοθέτη, ούτε επιβάλλει καμμία υποχρέωση στην Επιτροπή, εκτός από την υποχρέωση, υπό ορισμένες συνθήκες, να επανεξετάσει την πρότασή της,

- ο Πρόεδρος σημείωσε επίσης ότι ο μηχανισμός αυτός έρχεται να συμπληρώσει την «κυρία» ή «κατά προτεραιότητα» οδό, δηλαδή εκείνη του ελέγχου τον οποίο τα εθνικά Κοινοβούλια πρέπει να ασκούν επί των κυβερνήσεών τους και η οποία δεν υπήρξε πάντοτε ικανοποιητική. Στη συνάρτηση αυτή, οι προτάσεις της ομάδας υπό την προεδρία της κας Stuart θα εξετασθούν από την ολομέλεια,
- προκειμένου για τις τεχνικές λεπτομέρειες του μηχανισμού που πρότεινε η ομάδα, ο πρόεδρος διαπίστωσε ότι οι απόψεις είναι πιο μοιρασμένες και επισήμανε τα κυριότερα υπό συζήτηση θέματα τα οποία πρέπει να μελετηθούν περαιτέρω :
 - i) το θέμα εάν το δικαίωμα έγκαιρης προειδοποίησης απονέμεται στο καθεαυτό Κοινοβούλιο ή σε καθένα από τα δύο Σώματα Αντιπροσώπων που το αποτελούν στην περίπτωση των χωρών στις οποίες ισχύει το σύστημα αυτό. Το θέμα αυτό πρέπει να εξετασθεί σε σχέση με το θέμα του δικαιώματος των εδαφικών ενοτήτων που έχουν νομοθετική εξουσία (περιφέρειες) να προσφεύγουν ενώπιον του Δικαστηρίου λόγω παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας,
 - ii) ο καθορισμός του κατώτατου ορίου Εθνικών Κοινοβουλίων που απαιτείται για να υποχρεωθεί η Επιτροπή να επανεξετάσει την πρότασή της,
 - iii) εάν πρέπει να καθιερωθεί διασύνδεση μεταξύ της ενεργοποίησης του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης και του δικαιώματος προσφυγής στο Δικαστήριο. Ο Πρόεδρος παρατήρησε ότι η διασύνδεση αυτή παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, και ότι το θέμα αυτό πρέπει να μελετηθεί διεξοδικότερα σε μεταγενέστερο στάδιο.

5. Ώρα των ερωτήσεων

Δεν υπήρξαν ερωτήσεις.

II. ΠΡΟΣΕΧΗΣ ΣΥΝΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Ο Πρόεδρος ανακοίνωσε ότι η προσεχής συνεδρίαση της Συνέλευσης θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα, 28 Οκτωβρίου, από τις 15:00, και την Τρίτη, 29 Οκτωβρίου από τις 9:30. Θα είναι αφιερωμένη στην εξέταση των εκθέσεων των ομάδων εργασίας για τον «Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων» και το «Ρόλο των εθνικών Κοινοβουλίων».

Ο Πρόεδρος ανακοίνωσε επίσης ότι, σε αυτή τη σύνοδο, θα γίνει επίσης παρουσίαση, από τον πρόεδρο των αντίστοιχων ομάδων, της πορείας των εργασιών των ομάδων εργασίας για τις «Συμπληρωματικές αρμοδιότητες» και την «Οικονομική διακυβέρνηση».

Κατάλογος των ομιλητών σύμφωνα με την σειρά των παρεμβάσεων

Πέμπτη 30 Οκτωβρίου

1. Η νομική προσωπικότητα της Ένωσης - συζήτηση σχετικά με την έκθεση της ομάδας III (κ. G. Amato)

Πρόεδρος Valéry GISCARD d'ESTAING

M. Giuliano AMATO, αντιπρόεδρος

M. Peter HAIN

Mme Marietta GIANNAKOU

M. Timothy KIRKHOPE

M. Gianfranco FINI

M. Gunter PLEUGER

Mme Marie NAGY

M. Mesut YILMAZ

M. Michel BARNIER

M. Carlos CARNERO

(Μπλέ κάρτες : Kiljunen, Rack, Tiilikainen, Bonde)

Mme Lena HJELM-WALLÉN

M. Andrew DUFF

M. Ali TEKIN

M. Alojz PETERLE

M. Valdo SPINI

M. Jozsef SZAJER

M. Antonio TAJANI

M. Alfonso DASTIS

M. Johannes VOGGENHUBER

M. Ion JINGA

M. Caspar EINEM

M. Elmar BROK

M. Panayiotis DEMETRIOU

Mme Cristiana MUSCARDINI

Lord MACLENNAN

M. William ABITBOL

M. Vytenis ANDRIUKAITIS

Mme Liia HÄNNI

M. Michel ATTALIDES

(Μπλέ κάρτες : Barnier, Abitbol, Bonde)

Παρασκευή 4 Οκτωβρίου

Η επικουρικότητα - συζήτηση σχετικά με την έκθεση της Ομάδας I (κ. Mendez de Vigo)

Πρόεδρος Valery GISCARD D'ESTAING

M. Iñigo MENDEZ de Vigo

M. Andrew DUFF

M. Louis MICHEL

M. Pierre MOSCOVICI

M. Jürgen MEYER

(Μπλέ κάρτα : Jacobs)

M. Peter HAIN

M. Paraskevas AVGERINOS

M. Peter GLOTZ

M. Elio DI RUPO

(Μπλέ κάρτες : Tomlinson, Duhamel)

M. Hubert HAENEL

(Μπλέ κάρτες : Stuart, Einem)

M. Erwin TEUFEL

Mme. Ayfer YILMAZ

Mme Lena HJELM-WALLÉN

M. Antonio VITORINO

M. Giorgos KATIFORIS

M. Jens-Peter BONDE

M. Alfonso DASTIS

M. Bobby McDONAGH

M. Kimmo KILJUNEN

M. Marco FOLLINI

The Earl of STOCKTON

M. Pierre LEQUILLER

(Μπλέ κάρτες : Andriukaitis, Borrell Fontelles, Berès, de Vries)

M. Luis MARINHO

M. Henning CHRISTOPHERSEN

M. Alain LAMASSOURE

Mme Anne VAN LANCKER

Mme Eleni MAVROU

M. Gianfranco FINI

M. Slavko GABER

Mme Teija TIILIKAINEN

M. Reinhard Eugen BÖSCH

Mme Inese BIRZNIECE

M. Istvan SZENT-IVANYI

Mme Hanja MAIJ-WEGGEN

Mme Danuta HÜBNER

M. Henrik DAM KRISTENSEN

M. Puiu HASOTTI

M. John BRUTON

M. Neil MacCORMICK
M. Hannes FARNLEITNER
M. Peter SERRACINO-INGLOTT
M. Josef CHABERT
